

Hanna Menna

Sosiaali- ja terveystoimikunta

[Viite]

Asiantuntijalausunto HE 16/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annetun lain, Terveys- ja hyvinvoinnin laitoksesta annetun lain 2 §:n sekä lastensuojelulain 27 ja 41 §:n muuttamisesta

Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy kiittää mahdollisuudesta tulla asiantuntijana kuultavaksi sosiaali- ja terveystoimikuntaan.

Huomioita ehdotettavista muutoksista

Muutokset ovat pääosin kannatettavia ja vievät sosiaali- ja terveydenhuollon tiedonhallintaa ja tietojen hyödyntämistä palveluissa oikeaan suuntaan

Nyt ehdotettavien muutosten lisäksi on hyvä huomioida, että mm. Asiakastietolakiin on jatkossakin tulossa muutoksia mm. EHDS johdosta. Muutosten tekeminen alueilla vaatii rahoitusta.

Kelan Kanta-käyttömaksut nousivat jo tälle vuodelle sosiaalihuollon Kanta-liittymisten vuoksi. Käytännössä kuitenkin vasta osa alueista pystyy hyödyntämään sosiaalihuollon arkistoa täysimääräisesti (rakenteinen kirjaaminen) järjestelmien kehitystyön ollessa kesken. Hyödyt sosiaalihuollon arkiston käytöstä jatkossa on kuitenkin tunnistettu (mm. palvelutoiminnan jatkuvuus, tiedolla johtaminen).

102 §:n ehdotetut siirtymäaikojen muutokset

Lausunnoilla olleeseen ehdotukseen siirtymäaikoihin on tehty oikeasuuntaisia muutoksia.

Hyvil katsoo, että nyt ehdotetut siirtymäajat ovat edelleen turvallisen ja hallitun käyttöönoton näkökulmasta riski osalle hyvinvointialueista. Ehdotimme aiemmin 2 vuoden siirtymäaikaa.

Osalla hyvinvointialueista Kanta-yhteensopivan, koko hyvinvointialueen laajuisen ja toimintaa tukevan asiakastietojärjestelmän kilpailuttaminen on vielä kesken. Pelkästään hankinnan tekeminen siirtymäaikojen puitteissa ei riitä, vaan myös käyttöönotot, koulutukset ja toiminnan muutokset tulee saada tehtyä – uudet asiakastietojärjestelmät vaativat rakenteista kirjaamista, joka on iso muutos henkilöstölle.

Muutokset on järkevää ja kustannustehokasta tehdä suoraan uusiin hankittaviin järjestelmiin, ei käytöstä poistuviin järjestelmiin.

Perustelut

Hyvinvointialueiden asiakas- ja potilastietojärjestelmiin kohdistuu mittavia, melko samanaikaisia hankintoja ja kehittämistoimia koko maassa. Tämä haastaa sekä tilaajien, toimittajien että muiden toimijoiden resursseja.

Todennäköistä on, että mikäli viimeisten kilpailutusten aikatauluun tai tekniseen toteutukseen tulee suunnittelemattomia viiveitä joutuvat nämä hyvinvointialueet poikkeamaan lainsäädännöstä Kanta-liittymisten osalta

- Resurssit
- Hankinnan hidastuminen

Mikäli määräaikoja ei siirretä, saatettaisiin äärimmäisessä tapauksessa joutua tilanteeseen, jossa Kanta-siirtymästä aiheutuvat muutokset joudutaan tekemään käytöstä poistuviin järjestelmiin. Tämä ei toki näytä nyt ehdotetun aikataulun osalta todennäköiseltä.

Hyvinvointialueiden tulee myös asiakas- ja potilasturvallisuuden, sekä tietosuojan ja -turvan näkökulmasta kyetä toteuttamaan siirtymä suunnitelmallisesti ja harkitusti.

HYVIL

Hanna Menna
Erityisasiantuntija